

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 16. júna 2022*

„Odvolania – Životné prostredie – Nariadenie (ES) č. 1272/2008 – Klasifikácia, označovanie a balenie látok a zmesí – Nariadenie (EÚ) č. 944/2013 – Klasifikácia smoly z vysokoteplotného uhoľného dechtu medzi látky s akútnou vodnou toxicitou kategórie 1 (H400) a chronickou vodnou toxicitou kategórie 1 (H410) – Zrušenie – Žaloba o náhradu škody“

V spojených veciach C-65/21 P a C-73/21 P až C-75/21 P,

ktorých predmetom sú štyri odvolania podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 2. februára 2021,

SGL Carbon SE, so sídlom vo Wiesbadene (Nemecko) (C-65/21 P),

Química del Nalón SA, predtým Industrial Química del Nalón SA, so sídlom v Oviede (Španielsko) (C-73/21 P),

Deza a.s., so sídlom vo Valašskom Meziříčí (Česká republika) (C-74/21 P),

Bilbaína de Alquitranes SA, so sídlom v Lutxana-Baracaldo (Španielsko) (C-75/21 P),

v zastúpení: M. Grunchard, P. Sellar a K. Van Maldegem, advokáti,

odvolateľky,

ďalší účastníci konania:

Európska komisia, v zastúpení: A. Dawes, R. Lindenthal a K. Talabér-Ritz, splnomocnení zástupcovia,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: L. Aguilera Ruiz a M. J. Ruiz Sánchez, splnomocnení zástupcovia,

Európska chemická agentúra (ECHA), v zastúpení: W. Broere, M. Heikkilä a S. Mahoney, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastníci v prvostupňovom konaní,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory C. Lycourgos, sudcovia S. Rodin, J.-C. Bonichot (spravodajca),
L. S. Rossi a O. Spineanu-Matei,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 3. februára 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Vo svojich odvolaniach spoločnosti SGL Carbon, Química del Nalón SA, predtým Industrial Química del Nalón SA, Deza a. s. a Bilbaína de Alquitranes SA navrhujú zrušiť rozsudky Všeobecného súdu Európskej únie zo 16. decembra 2020, a to rozsudky vo veciach SGL Carbon/Komisia (T-639/18, neuvverejnený, ďalej len „prvý napadnutý rozsudok“, EU:T:2020:628), Industrial Química del Nalón/Komisia (T-635/18, ďalej len „druhý napadnutý rozsudok“, EU:T:2020:624), Deza/Komisia (T-638/18, neuvverejnený, ďalej len „tretí napadnutý rozsudok“, EU:T:2020:627) a Bilbaína de Alquitranes/Komisia (T-645/18, neuvverejnený, ďalej len „štvrtý napadnutý rozsudok“, EU:T:2020:629) (ďalej spoločne len „napadnuté rozsudky“), ktorými Všeobecný súd zamietol ich žaloby o náhradu škody, ktorá im údajne vznikla z dôvodu prijatia nariadenia Komisie (EÚ) č. 944/2013 z 2. októbra 2013, ktorým sa na účely prispôsobenia technickému a vedeckému pokroku mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí (Ú. v. EÚ L 261, 2013, s. 5, ďalej len „sporné nariadenie“), ktorým sa smola z vysokoteplotného uhoľného dechtu klasifikovala medzi látky s akútnou vodnou toxicitou kategórie 1 (H400) a chronickou vodnou toxicitou kategórie 1 (H410).

Právny rámec

- 2 Odôvodnenia 5 až 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 2008, s. 1), zmeneného nariadením Komisie (EÚ) č. 286/2011 z 10. marca 2011 (Ú. v. EÚ L 83, 2011, s. 1) (ďalej len „nariadenie č. 1272/2008“), znejú:

„(5) V záujme uľahčenia celosvetového obchodu a súčasného zabezpečenia ochrany zdravia ľudí a životného prostredia sa v rámci štruktúry Organizácie Spojených národov (OSN) počas 12 rokov dôkladne vytvárali harmonizované kritériá klasifikácie a označovania a výsledkom tejto práce je globálny harmonizovaný systém klasifikácie a označovania chemikálií (ďalej len ‚GHS‘).

- (6) Toto nariadenie nadväzuje na rozličné vyhlásenia, ktorými Spoločenstvo potvrdilo svoj úmysel prispievať ku globálnej harmonizácii kritérií klasifikácie a označovania, a to nielen na úrovni OSN, ale aj prostredníctvom zahrnutia medzinárodne dohodnutých kritérií GHS do práva Spoločenstva.
- (7) Prínosy pre podniky budú vyššie, ak viac krajín na svete prijme kritériá GHS do svojich právnych predpisov. Spoločenstvo by malo byť na čele tohto procesu a nabádať ostatné krajiny, aby ho nasledovali, a mať pritom za cieľ zabezpečenie konkurenčnej výhody pre priemysel Spoločenstva.
- (8) Preto je nevyhnutné harmonizovať ustanovenia a kritériá klasifikácie a označovania látok, zmesí a niektorých špecifických výrobkov v Spoločenstve tak, aby sa zohľadňovali kritériá klasifikácie a pravidiel označovania GHS, ale aby sa zároveň čerpalo zo 40-ročných skúseností získaných v rámci vykonávania existujúcich právnych predpisov Spoločenstva týkajúcich sa chemikálií a zachovala sa úroveň ochrany zabezpečená systémom harmonizácie klasifikácie a označovania prostredníctvom tried nebezpečnosti zavedených Spoločenstvom, ktoré ešte nie sú zahrnuté do GHS, ako aj prostredníctvom súčasných pravidiel týkajúcich sa označovania a balenia.“

3 Článok 1 ods. 1 nariadenia č. 1272/2008 znie:

„Účelom tohto nariadenia je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí a životného prostredia, ako aj voľný pohyb látok [a] zmesí... prostredníctvom:

a) harmonizácie kritérií klasifikácie látok a zmesí a pravidiel označovania a balenia nebezpečných látok a zmesí;

...“

4 Článok 3 prvý odsek tohto nariadenia stanovuje:

„Látka alebo zmes spĺňajúca kritériá týkajúce sa fyzikálnej nebezpečnosti, nebezpečnosti pre zdravie alebo nebezpečnosti pre životné prostredie, ktoré sú stanovené v častiach 2 až 5 prílohy I, je nebezpečná a klasifikuje sa podľa príslušných tried nebezpečnosti stanovených v uvedenej prílohe.“

5 Článok 37 uvedeného nariadenia sa týka „postupu pri harmonizácii klasifikácie a označovaní látok“. Tento článok v odseku 1 stanovuje:

„Príslušný orgán môže agentúre predložiť návrh harmonizovanej klasifikácie a označovania látok a v prípade potreby špecifické koncentračné limity alebo [násobiace koeficienty (ďalej len ‚M-koeficienty‘)], alebo návrh na jeho revíziu.“

6 V súlade s článkom 37 ods. 4 toho istého nariadenia výbor Európskej chemickej agentúry (ECHA) pre hodnotenie rizík (ďalej len „VHR“), zriadený podľa článku 76 ods. 1 písm. c) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 2006, s. 1), prijíma stanovisko

k návrhu „predloženému podľa odseku 1 alebo 2 do 18 mesiacov od doručenia návrhu, pričom poskytne dotknutým stranám príležitosť vyjadriť sa k nemu“ a ECHA „postúpi toto stanovisko a prípadné pripomienky Komisii“.

- 7 Postup prijímania navrhovaných klasifikácií je stanovený v článku 37 ods. 5 nariadenia č. 1272/2008 takto:

„Ak Komisia usúdi, že harmonizácia klasifikácie a označenie dotknutej látky sú primerané, predloží bez zbytočného odkladu návrh rozhodnutia o zaradení uvedenej látky do tabuľky 3.1 časti 3 prílohy VI spolu s uvedením príslušnej klasifikácie a prvkov označovania a prípadných špecifických koncentračných limitov alebo M-koeficientov.

...“

- 8 Príloha I tohto nariadenia je nazvaná „Požiadavky na klasifikáciu a označovanie nebezpečných látok a zmesí“. Úvodná časť tejto prílohy najmä spresňuje, že táto príloha obsahuje kritériá klasifikácie látok a zmesí v triedach nebezpečnosti.

- 9 Príloha I bod 4.1.1.1 uvedeného nariadenia znie:

„a) ‚Akútna vodná toxicita‘ je vnútorná vlastnosť látky pôsobiť škodlivo na vodný organizmus po krátkodobej vodnej expozícii tejto látky.

...

g) ‚Chronická vodná toxicita‘ je vnútorná vlastnosť látky schopná vyvolávať počas vodnej expozície nepriaznivé účinky na vodné organizmy, ktoré sú určované vo vzťahu k životnému cyklu organizmu.

...“

- 10 Táto príloha v bode 4.1.3, nazvanom „Kritériá klasifikácie zmesí“, stanovuje:

„4.1.3.1. Systém klasifikácie zmesí pokrýva všetky klasifikačné kategórie, ktoré sa používajú pre látky, t. j. kategória Akútna 1 a kategórie Akútna 1 a Chronická 1 až 4. Aby sa na účely klasifikácie využili všetky dostupné údaje o nebezpečnosti zmesi pre vodné prostredie, uplatňuje sa vždy, keď je to vhodné, tento predpoklad:

‚Významné zložky‘ zmesi sú tie, ktoré sú klasifikované ako ‚kategória Akútna 1‘ alebo ‚kategória Chronická 1‘ a prítomné v koncentrácii 0,1 % (hmotnostných) alebo vyššej, a tie, ktoré sú klasifikované ako ‚kategória Chronická 2‘, ‚kategória Chronická 3‘ alebo ‚kategória Chronická 4‘ a prítomné v koncentrácii 1 % (hmotnostné) alebo vyššej, pokiaľ sa nepredpokladá [ako v prípade veľmi toxických zložiek (pozri oddiel 4.1.3.5.5.5)], že niektorá zložka prítomná v nižšej koncentrácii môže byť takisto významná pri klasifikácii zmesi pre nebezpečenstvo pre vodné prostredie. Vo všeobecnosti sa pre látky klasifikované ako ‚Akútna 1‘ alebo ‚Chronická 1‘ má zohľadňovať koncentrácia (0,1/M) %. (Vysvetlenie [M-koeficientu] pozri v bode 4.1.3.5.5.5).

4.1.3.2. Prístup ku klasifikácii nebezpečenstiev pre vodné prostredie je viacúrovňový a závisí od typu dostupných informácií o zmesi ako celku a o jej zložkách. Na obrázku 4.1.2 je znázornený proces, podľa ktorého treba postupovať.

Medzi prvky viacúrovňového prístupu patrí:

- klasifikácia na základe testovaných zmesí,
- klasifikácia na základe princípov extrapolácie,
- použitie ‚súčtu klasifikovaných zložiek‘ a/alebo ‚súčtového vzorca‘.

11 Uvedená príloha vo svojom bode 4.1.3.5.5, nazvanom „Metóda súčtu“, stanovuje:

„...“

4.1.3.5.5.1.1. V prípade klasifikačných kategórií látok Chronická 1 až Chronická 3 sa kritériá toxicity, ktoré sú podkladom pre klasifikáciu, líšia o faktor 10 pri prechode z jednej kategórie do druhej. Látky klasifikované v pásme vysokej toxicity teda prispievajú ku klasifikácii zmesi v nižšom pásme. Pri výpočte týchto klasifikačných kategórií preto treba zohľadniť príspevok akejkoľvek zložky klasifikovanej ako Chronická 1, 2 alebo 3.

4.1.3.5.5.1.2. Ak zmes obsahuje zložky klasifikované v kategórii Akútna 1 alebo Chronická 1, musí sa venovať pozornosť skutočnosti, že takéto zložky, ak ich akútna toxicita je pod 1 mg/l a/alebo ich chronická toxicita je pod 0,1 mg/l (ak nie je rýchlo rozložiteľná) a 0,01 mg/l (ak je rýchlo rozložiteľná), prispievajú k toxicite zmesi aj pri nízkej koncentrácii. Takúto vysokú vodnú toxicitu majú často aktívne zložky pesticídov, ale aj niektoré iné látky, napríklad organokovové zlúčeniny. Za týchto okolností vedie použitie normálnych generických koncentračných limitov k ‚podklasifikácii‘ zmesi. S cieľom zohľadniť vysokotoxické zložky sa používajú násobiace koeficienty uvedené v oddiele 4.1.3.5.5.5.“

12 Tá istá príloha v bode 4.1.3.5.5.3, nazvanom „Klasifikácia v kategórii Akútna 1“, znie:

„4.1.3.5.5.3.1. Najprv sa posúdia všetky zložky klasifikované v kategórii Akútna 1. Ak je súčet koncentrácií (v %) týchto zložiek vynásobený ich príslušnými [M-koeficientmi] väčší ako 25 %, celá zmes sa klasifikuje v kategórii Akútna 1.

...“

13 Príloha I nariadenia č. 1272/2008 v bode 4.1.3.5.5.4, nazvanom „Klasifikácia v kategóriách Chronická 1, 2, 3 a 4“, stanovuje:

„4.1.3.5.5.4.1. Najprv sa posúdia všetky zložky klasifikované v kategórii Chronická 1. Ak je súčet koncentrácií (v %) týchto zložiek vynásobený ich príslušnými [M-koeficientmi] väčší ako 25 %, celá zmes sa klasifikuje v kategórii Chronická 1. Ak výsledkom výpočtu je klasifikácia zmesi v chronickej kategórii 1, klasifikačný postup je ukončený.“

14 Táto príloha v bode 4.1.3.5.5.5, nazvanom „Zmesi s vysokotoxickými zložkami“, stanovuje:

„4.1.3.5.5.5.1. Zložky v kategórii Akútna 1 a Chronická 1 s hladinami toxicity pod 1 mg/l a/alebo chronickej toxicity pod 0,1 mg/l (ak nie sú rýchlo rozložiteľné) a 0,01 mg/l (ak sú rýchlo rozložiteľné) prispievajú k toxicite zmesi aj pri nízkej koncentrácii a za normálnych okolností sa im pridružuje vyššia závažnosť pri aplikovaní metódy súčtu klasifikovaných zložiek. Ak zmes obsahuje zložky klasifikované v kategórii Akútna alebo Chronická 1, uplatňuje sa jeden z týchto postupov:

- viacúrovňový prístup opísaný v oddieloch 4.1.3.5.5.3 a 4.1.3.5.5.4 s použitím váženého súčtu, ktorý sa určí vynásobením koncentrácií zložiek v kategórii Akútna 1 a Chronická 1 faktorom, namiesto jednoduchého sčítania percentuálnych podielov. To znamená, že koncentrácia kategórie ‚Akútna 1‘ v ľavom stĺpci tabuľky 4.1.1 a koncentrácia kategórie ‚Chronická 1‘ v ľavom stĺpci tabuľky 4.1.2 sa vynásobí príslušným násobiacim faktorom. Násobiace faktory, ktoré sa pri týchto zložkách majú použiť, sú definované pomocou hodnoty toxicity zhrnutej v tabuľke 4.1.3. Na klasifikáciu zmesi, ktorá obsahuje zložky klasifikované v kategórii Akútna/Chronická 1, je preto potrebné, aby vykonávateľ klasifikácie poznal hodnotu [M-koeficientu], nutnú pri aplikácii metódy súčtu,

...“

Okolnosti predchádzajúce sporu a napadnuté rozsudky

15 SGL Carbon (vec C-65/21 P) je materskou spoločnosťou skupiny spoločností, ktoré vyrábajú výrobky z uhlíka a grafitu, pričom jednou zo základných surovín je smola z vysokoteplotného uhoľného dechtu (ďalej len „CTPHT“). Spoločnosti Química del Nalón (vec C-73/21 P), Deza (vec C-74/21 P) a Bilbaína de Alquitranses (vec C-75/21 P) sú výrobcami tejto látky.

16 Okolnosti predchádzajúce sporu boli opísané v bodoch 16 až 23 napadnutých rozsudkov takto:

„16 CTPHT je podľa svojho opisu v tabuľkách 3.1 a 3.2 nachádzajúcich sa v prílohe VI nariadenia č. 1272/2008 zvyškom z destilácie vysokoteplotného uhoľného dechtu, čierna tuhá látka s teplotou mäknutia približne od 30 °C do 180 °C, pozostávajúca predovšetkým z komplexnej zmesi troj- až viacčlenných kondenzovaných aromatických uhľovodíkov. ... CTPHT sa používa predovšetkým ako spojivo pri výrobe elektród určených pre hlinikársky a oceliarsky priemysel.

17 V septembri 2010 Holandské kráľovstvo predložilo ECHA spis, v súlade s článkom 37 nariadenia č. 1272/2008, v ktorom navrhol klasifikovať CTPHT ako karcinogén 1A (H350), mutagén 1B (H340), látku poškodzujúcu reprodukciu 1B (H360FD) a látku s vlastnosťami akútnej vodnej toxicity kategórie 1 (H400) a chronickej vodnej toxicity kategórie 1 (H410).

18 Po získaní pripomienok k predmetnému spisu pri verejnej konzultácii, ECHA zaslala tento spis VHR.

- 19 Dňa 21. novembra 2011 VHR prijal stanovisko k CTPHT, ktorým sa prostredníctvom konsenzu potvrdzuje návrh predložený Holandským kráľovstvom. V tomto stanovisku bol pripojený podkladový dokument obsahujúci podrobnú analýzu VHR... a dokument obsahujúci odpovede Holandského kráľovstva na pripomienky uvedené k spisu, ktorý vypracoval tento členský štát.
- 20 Pokiaľ ide o klasifikovanie CTPHT medzi látky s vodnou toxicitou, VHR vo svojom stanovisku uviedol, ako to aj Holandské kráľovstvo navrhlo vo svojom spise predloženom ECHA, že táto klasifikácia nemôže byť založená na údajoch vyplývajúcich zo štúdií podľa prístupu ‚*Water-Accommodated Fraction*‘ (prístup frakcie adaptovanej na vodu). VHR odôvodnil tento záver tým, že uviedol, že na jednej strane tieto údaje boli získané za absencie žiarenia ultrafialových lúčov (UV), hoci určité polycyklické aromatické uhľovodíkové zložky (ďalej len ‚PAU‘) v CTPHT sú fototoxické, a na druhej strane, že predmetné štúdie boli vykonané iba s jednou dávkou. Ako to navrhlo Holandské kráľovstvo vo svojom spise predloženom ECHA, zastávalo teda názor, že klasifikácia tejto látky musí byť založená na odlišnom prístupe, ktorý vychádza z považovania CTPHT za zmes. Podľa tohto prístupu bolo 16 HAP zložiek CTPHT, ktoré Environmental Protection Agency (EPA, Agentúra pre ochranu životného prostredia Spojených štátov) definovala ako prioritné látky a pre ktoré bolo k dispozícii dostatočné množstvo údajov o účinkoch a expozícii, analyzovaných osobitne podľa ich účinkov v oblasti toxicity pre vodné prostredie. Pomocou uplatnenia metódy uvedenej v bode 4.1.3.5.5 prílohy I nariadenia č. 1272/2008, spočívajúcej v sčítaní výsledkov získaných priradením [M-koeficientov] jednotlivým PAU s cieľom zvýšiť váhu vysoko toxických zložiek CTPHT (ďalej len ‚metóda súčtu‘), táto analýza podľa stanoviska VHR preukázala, že CTPHT treba klasifikovať medzi látky s akútnou toxicitou pre vodné prostredie kategórie 1 (H400) a chronickou toxicitou pre vodné prostredie kategórie 1 (H410).
- 21 Dňa 2. októbra 2013 na základe stanoviska VHR Európska komisia prijala [sporné] nariadenie... Podľa článku 1 ods. 2 písm. a) bodu i) a písm. b) bodu i) nariadenia č. 944/2013 v spojení s prílohami II a IV toho istého nariadenia, CTPHT bola zaradená medzi karcinogénne látky kategórie 1A (H350), mutagénne látky kategórie 1B (H340), látky poškodzujúce reprodukciu kategórie 1B (H360FD), látky s vlastnosťami akútnej vodnej toxicity kategórie 1 (H400) a chronickej vodnej toxicity kategórie 1 (H410). Podľa článku 3 ods. 3 [sporného] nariadenia... táto kategorizácia bola uplatniteľná od 1. apríla 2016. Podľa odôvodnenia 5 [sporného] nariadenia... hospodárskym subjektom bolo v súvislosti s CTPHT predtým, ako sa uplatňovanie harmonizovanej klasifikácie stane povinné, stanovené dlhšie obdobie na to, aby si splnili povinnosti vyplývajúce z novej harmonizovanej klasifikácie látok klasifikovaných ako veľmi toxické pre vodné organizmy, ktoré môžu spôsobiť dlhodobé nepriaznivé účinky vo vodnom prostredí, predovšetkým povinnosti stanovené v článku 3 a prílohe III smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/68/ES z 24. septembra 2008 o vnútrozemskej preprave nebezpečného tovaru (Ú. v. EÚ L 260, 2008, s. 13).
- 22 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 20. decembra 2013 a zaregistrovaným pod spisovou značkou veci T-689/13 [odvolateľky a viaceré ďalšie spoločnosti] podal[i] žalobu o čiastočnú neplatnosť [sporného] nariadenia... v rozsahu, v akom klasifikovalo CTPHT medzi látky s vlastnosťami akútnej vodnej toxicity kategórie 1 (H400) a chronickej vodnej toxicity kategórie 1 (H410).

- 23 Rozsudkom zo 7. októbra 2015, Bilbaína de Alquitranes a i./Komisia (T-689/13, neuverejnený, EU:T:2015:767), Všeobecný súd zrušil [sporné] nariadenie... v rozsahu, v akom klasifikovalo CTPHT medzi látky s vlastnosťami akútnej vodnej toxicity kategórie 1 (H400) a chronickej vodnej toxicity kategórie 1 (H410).“
- 17 Návrhom podaným do kancelárie Súdneho dvora 17. decembra 2015 Komisia podala odvolanie proti rozsudku zo 7. októbra 2015, Bilbaína de Alquitranes a i./Komisia (T-689/13, neuverejnený, EU:T:2015:767).
- 18 Súdny dvor rozsudkom z 22. novembra 2017, Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i. (C-691/15 P, EU:C:2017:882), odvolanie Komisie zamietol.

Konanie na Všeobecnom súde a napadnuté rozsudky

- 19 Návrhmi podanými do kancelárie Všeobecného súdu 23. októbra 2018 podali odvolateľky a ďalšie dve spoločnosti žalobu o náhradu škody s cieľom dosiahnuť nápravu ujmy, ktorú údajne utrpeli z dôvodu, že na základe sporného rozhodnutia bola CTPHT protiprávne klasifikovaná medzi látky s akútnou vodnou toxicitou kategórie 1 (H400) a chronickou vodnou toxicitou kategórie 1 (H410).
- 20 Na jednej strane tvrdili, že protiprávnosť tejto klasifikácie, ako bola konštatovaná rozsudkom Všeobecného súdu zo 7. októbra 2015, Bilbaína de Alquitranes a i./Komisia (T-689/13, neuverejnený, EU:T:2015:767), potvrdeným rozsudkom Súdneho dvora z 22. novembra 2017, Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i. (C-691/15 P, EU:C:2017:882), predstavuje dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom. Na druhej strane tvrdili, že táto protiprávnosť im spôsobila finančnú ujmu v celkovej výške 1 022 172 eur spolu s ďalšími nákladmi: po prvé nákladmi vynaloženými na prispôsobenie balenia, ako aj podmienok prepravy, tak ako vyplývajú zo vzorových predpisov OSN pre prepravu nebezpečného tovaru, a to najmä Európskej dohody o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečného tovaru, predpisov týkajúcich sa medzinárodnej prepravy nebezpečného tovaru na železnici a medzinárodného kódexu pre prepravu nebezpečného tovaru námornými loďami; po druhé dodatočnými nákladmi, ktoré vznikli v dôsledku klasifikácie stanovenej sporným nariadením, a to s cieľom aktualizovať karty bezpečnostných údajov v súlade s nariadením č. 1907/2006; po tretie nákladmi vynaloženými v dôsledku zosúladenia so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ zo 4. júla 2012 o kontrole nebezpečenstiev závažných havárií s prítomnosťou nebezpečných látok, ktorou sa mení a dopĺňa a následne zrušuje smernica Rady 96/82/ES (Ú. v. EÚ L 197, 2012, s. 1), ktorá by sa na ne v dôsledku protiprávnej klasifikácie CTPHT vzťahovala.
- 21 Šiestimi rozsudkami vyhlásenými 16. decembra 2020 vrátane napadnutých rozsudkov Všeobecný súd zamietol tieto žaloby o náhradu škody v rovnakom znení z dôvodu, že prvá podmienka vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie, a to existencia dostatočne závažného porušenia právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom, nebola splnená.

Konanie na Súdnom dvore a návrhy účastníkov konania

- 22 Rozhodnutím z 19. októbra 2021 boli veci C-65/21 P, C-73/21 P až C-75/21 P spojené na účely ústnej časti konania, ako aj rozsudku.

- 23 Svojimi odvolaniami, ktoré majú rovnaké znenie, odvolateľky navrhujú, aby Súdny dvor:
- zrušil napadnuté rozsudky,
 - vrátil veci Všeobecnému súdu a
 - rozhodol, že o trovách tohto konania sa rozhodne neskôr, pričom o nich bude rozhodovať Všeobecný súd po tom, čo uskutoční nové prejednanie veci.
- 24 Komisia, Španielske kráľovstvo a ECHA navrhujú, aby Súdny dvor:
- zamietol odvolania a
 - uložil odvolateľkám povinnosť nahradiť trovy konania.

O odvolaní

- 25 Na podporu svojho odvolania odvolateľky uvádzajú šesť odvolacích dôvodov.

O prvom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 26 Odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd sa v bode 71 prvého napadnutého rozsudku, v bode 72 druhého napadnutého rozsudku, v bode 69 tretieho napadnutého rozsudku a v bode 72 štvrtého napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď zamietol ako neprípustný žalobný dôvod založený na porušení povinnosti náležitej starostlivosti zo strany Komisie z dôvodu, že tento žalobný dôvod nebol osobitne a samostatne uvedený v žalobách. Všeobecný súd nesprávne usúdil, že tento žalobný dôvod treba odlíšiť od žalobného dôvodu, podľa ktorého sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že nezohľadnila relevantnú skutočnosť na účely klasifikácie CTPHT. Keďže odvolateľky vo svojich žalobách poukázali na zjavne nesprávne posúdenie Komisie, nemuseli okrem toho uviesť žalobný dôvod založený na porušení povinnosti náležitej starostlivosti zo strany Komisie.
- 27 Komisia, ktorú podporuje ECHA, a španielska vláda spochybňujú túto argumentáciu a domnievajú sa, že prvý odvolací dôvod treba zamietnuť.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 28 V bodoch napadnutých rozsudkov uvedených v bode 26 tohto rozsudku Všeobecný súd vyhlásil za neprípustný žalobný dôvod založený na porušení povinnosti náležitej starostlivosti zo strany Komisie z dôvodu, že odvolateľky na toto porušenie nepoukázali osobitne a samostatne vo svojich žalobách, ale len vo svojich replikách, a že tento žalobný dôvod nemožno vôbec považovať za rozšírenie žalobného dôvodu, ktorý bol v týchto žalobách už uvedený.

- 29 Odvolateľky v podstate tvrdia, že žalobný dôvod založený na porušení povinnosti náležitej starostlivosti sa nelíši od žalobného dôvodu založeného na zjavne nesprávnom posúdení, ktorý uviedli vo svojich žalobách a ktorého bol tento prvý uvedený žalobný dôvod len rozšírením.
- 30 Povinnosť náležitej starostlivosti, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou zásady riadnej správy vecí verejných a vo všeobecnosti sa uplatňuje na činnosť správneho orgánu Únie vo vzťahoch s verejnosťou, vyžaduje, aby správny orgán Únie konal starostlivo a obozretne [rozsudky zo 16. decembra 2008, Masdar (UK)/Komisia, C-47/07 P, EU:C:2008:726, body 92 a 93, a zo 4. apríla 2017, Ombudsman/Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, bod 34].
- 31 Túto povinnosť majú inštitúcie Únie pri výkone svojej voľnej úvahy. Ak sa teda jeden účastník konania odvoláva na zjavne nesprávne posúdenie, ktorého sa mala dopustiť príslušná inštitúcia, musí súd Únie overiť, či táto inštitúcia obozretne a nestrannne preskúmala všetky relevantné okolnosti danej veci (rozsudky z 18. júla 2007, Industrias Químicas del Vallés/Komisnia, C-326/05 P, EU:C:2007:443, bod 77, a z 22. novembra 2017, Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i., C-691/15 P, EU:C:2017:882, bod 35).
- 32 Z tejto judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že dôvod založený na porušení povinnosti náležitej starostlivosti sa často zhoduje s dôvodom založeným na zjavne nesprávnom posúdení. Je pravda, že samotné zohľadnenie všetkých relevantných okolností prejednávanej veci so starostlivosťou a nestrannosťou nestačí na to, aby sa dotknutá inštitúcia ochránila pred zjavne nesprávnym posúdením. Porušenie povinnosti náležitej starostlivosti zo strany tejto inštitúcie je však jeho najbežnejšou príčinou.
- 33 Tak je to najmä v prípade zjavne nesprávneho posúdenia, ktorého sa v prejednávanej veci dopustila Komisia tým, že klasifikovala CTPHT medzi látky s akútnou vodnou toxicitou kategórie 1 (H400) a chronickou vodnou toxicitou kategórie 1 (H410) na základe jej zložiek, a ktoré Všeobecný súd konštatoval v bode 30 rozsudku zo 7. októbra 2015, Bilbaína de Alquitranes a i./Komisia (T-689/13, neuvěřený, EU:T:2015:767), z dôvodu, že Komisia „si nespĺnila svoju povinnosť zobrať do úvahy všetky relevantné faktory a okolnosti“. V bode 55 rozsudku z 22. novembra 2017, Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i. (C-691/15 P, EU:C:2017:882, bod 55), Súdny dvor potvrdil toto konštatovanie Všeobecného súdu.
- 34 Z bodov 55, 46, 46 a 45 žalôb, ktoré podali SGL Carbon, Química del Nalón, Deza a Bilbaína de Alquitranes, pritom vyplýva, že tieto spoločnosti vytýkali Komisii, že sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia. Toto pochybenie je okrem toho samotným základom ich návrhov na náhradu škody, ako to Všeobecný súd pripomenul v bode 61 prvého napadnutého rozsudku, v bode 62 druhého napadnutého rozsudku, v bode 59 tretieho napadnutého rozsudku a v bode 62 štvrtého napadnutého rozsudku.
- 35 V dôsledku toho sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď ako neprípustný zamietol žalobný dôvod založený na porušení povinnosti náležitej starostlivosti z dôvodu, že nepredstavoval rozšírenie žalobného dôvodu už obsiahnutého v žalobách, ale samostatný žalobný dôvod uvedený oneskorene.
- 36 Skutočnosť, že žalobný dôvod založený na porušení povinnosti náležitej starostlivosti bol nesprávne považovaný za samostatný a v dôsledku toho zamietnutý ako oneskorený, však nemala vplyv na preskúmanie žaloby v prvostupňovom konaní, keďže toto tvrdenie sa zamieňa, ako to vyplýva z bodov 32 a 33 tohto rozsudku, s tvrdením založeným na zjavne nesprávnom posúdení, ktoré bolo uvedené v žalobách, ako to vyplýva z bodu 34 tohto rozsudku, a ktoré bolo preskúmané

a zamietnuté Všeobecným súdom. Okrem toho a v každom prípade v poslednej vete bodu 114 prvého napadnutého rozsudku, bodu 115 druhého napadnutého rozsudku, bodu 112 tretieho napadnutého rozsudku a bodu 115 štvrtého napadnutého rozsudku Všeobecný súd meritórne odpovedal na žalobný dôvod založený na porušení povinnosti náležitej starostlivosti, hoci len na doplnenie, pričom usúdil, že toto porušenie nebolo dostatočne závažné na vznik zodpovednosti Únie.

37 Z toho vyplýva, že prvý odvolací dôvod treba zamietnuť ako neúčinný.

O štvrtom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

38 Vo štvrtom odvolacom dôvode svojich príslušných odvolaní, ktorý treba preskúmať v nadväznosti na prvý odvolací dôvod, keďže tak ako prvý odvolací dôvod poukazuje na údajné porušenie povinnosti náležitej starostlivosti, odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd nesprávne uplatnil kritérium obozretnosti a náležitej starostlivosti. Na podporu tohto odvolacieho dôvodu citujú body 104 a 105 prvého napadnutého rozsudku, body 105 a 106 druhého napadnutého rozsudku, body 102 a 103 tretieho napadnutého rozsudku a body 105 a 106 štvrtého napadnutého rozsudku.

39 V prvej časti tohto odvolacieho dôvodu Všeobecnému súdu vytýkajú, že na základe stanoviska VHR skúmal, či bola rozpustnosť výslovne uvedená v nariadení č. 1272/2008 ako jeden z relevantných faktorov, namiesto toho, aby preskúmal, či Komisia dodržala ustálenú právnu zásadu, ktorá vyžaduje, aby sa zohľadnili všetky relevantné faktory. Argumentácia Všeobecného súdu je preto z hľadiska znenia ich žalôb irelevantná.

40 V druhej časti tohto odvolacieho dôvodu sa odvolateľky domnievajú, že Všeobecný súd nemal na účely posúdenia, či Komisia konala obozretné a so starostlivosťou, zohľadniť iba stanovisko VHR, hoci tento výbor nie je sám osebe viazaný povinnosťou obozretnosti a náležitej starostlivosti.

41 Komisia, ktorú podporuje ECHA, a španielska vláda spochybňujú dôvodnosť tohto odvolacieho dôvodu.

Posúdenie Súdnym dvorom

42 V prvej časti štvrtého odvolacieho dôvodu odvolateľky v podstate tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil pochybenia, keď usúdil, že protiprávnosť, ktorej sa dopustila Komisia, spočíva v porušení nariadenia č. 1272/2008, hoci táto protiprávnosť spočívala, ako to uviedli vo svojich žalobách, v nezohľadnení všetkých relevantných faktorov, teda v porušení povinnosti náležitej starostlivosti.

43 Ako Všeobecný súd pripomenul v napadnutých rozsudkoch, vznik mimozmluvnej zodpovednosti Únie je podmienený súčasným splnením niekoľkých podmienok, ktorými sú existencia dostatočne závažného porušenia právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom, existencia škody a existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti autorom aktu a škodou, ktorú utrpeli poškodené osoby (rozsudok z 10. septembra 2019, HTTS/Rada, C-123/18 P, EU:C:2019:694, bod 32 a citovaná judikatúra).

- 44 Pokiaľ ide o prvú z týchto podmienok, Všeobecný súd v bode 61 prvého napadnutého rozsudku, v bode 62 druhého napadnutého rozsudku, v bode 59 tretieho napadnutého rozsudku a v bode 62 štvrtého napadnutého rozsudku usúdil, „že porušené pravidlo, ako konštatoval Všeobecný súd a následne Súdny dvor v ich rozsudkoch, sa nachádza v bode 4.1.3.5.5 prílohy I uvedeného nariadenia a že ide o metódu súčtu“.
- 45 Treba uviesť, že táto metóda klasifikácie nebezpečných zmesí pre vodné prostredie spočíva v súčte koncentrácií zložiek patriacich do kategórií akútna toxicita alebo chronická toxicita, z ktorých každá je vynásobená M-koeficientom zodpovedajúcim ich profilu toxicity. Ako uviedol Súdny dvor v bode 51 rozsudku z 22. novembra 2017, Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i. (C-691/15 P, EU:C:2017:882), uvedená metóda sa zakladá na predpoklade, že zohľadnené zložky sú úplne rozpustné. Zložky CTPHT sa však z tejto látky uvoľňujú len v obmedzenom rozsahu a táto látka je veľmi stabilná, ako správne konštatoval Všeobecný súd v bode 32 rozsudku zo 7. októbra 2015, Bilbaína de Alquitranes a i./Komisia (T-689/13, neuvěřený, EU:T:2015:767).
- 46 Z tohto zistenia Všeobecný súd v bode 30 tohto posledného uvedeného rozsudku nevyvodil, že Komisia porušila metódu súčtu, ale že sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia pri uplatnení tejto metódy na účely výpočtu vodnej toxicity CTPHT. V bodoch 49 až 55 rozsudku z 22. novembra 2017, Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i. (C-691/15 P, EU:C:2017:882), Súdny dvor usúdil, že toto posúdenie Všeobecného súdu nie je poznačené nijakým nesprávnym právnym posúdením.
- 47 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že mimozmluvná zodpovednosť Únie môže vzniknúť bez toho, aby došlo k porušeniu konkrétnej právnej normy. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že táto zodpovednosť môže vzniknúť aj vtedy, ak inštitúcia Únie uplatní určitú právnu normu, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom, zjavným a závažným prekročením hraníc voľnej úvahy touto inštitúciou (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. marca 1996, Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, EU:C:1996:79, bod 55; zo 4. júla 2000, Bergaderm a Goupil/Komisia, C-352/98 P, EU:C:2000:361, bod 43, ako aj z 30. mája 2017, Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, bod 30).
- 48 V prejednávanej veci sa zdá, že konštatovanie, ktoré vykonal Všeobecný súd v bodoch napadnutých rozsudkov citovaných v bode 44 tohto rozsudku a podľa ktorého Komisia porušila metódu súčtu, porušuje tak rozsah rozsudku Všeobecného súdu zo 7. októbra 2015, Bilbaína de Alquitranes a i./Komisia (T-689/13, neuvěřený, EU:T:2015:767), ako aj rozsah rozsudku Súdneho dvora z 22. novembra 2017, Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i./Komisia (C-691/15 P, EU:C:2017:882).
- 49 Zo znenia napadnutých rozsudkov ako celku však vyplýva, že kvalifikácia protiprávnosti, ktorej sa dopustila Komisia, ako porušenia pravidla metódy súčtu nezodpovedá konečnému stanovisku, ktoré prijal Všeobecný súd v uvedených rozsudkoch.
- 50 V tejto súvislosti treba poznamenať, že Všeobecný súd v bode 89 prvého napadnutého rozsudku, v bode 90 druhého napadnutého rozsudku, v bode 87 tretieho napadnutého rozsudku a v bode 90 štvrtého napadnutého rozsudku uviedol, že chce preskúmať, či „nesplnenie povinnosti Komisie“ bolo dostatočne závažné vzhľadom na úvahy, na základe ktorých Všeobecný súd v rozsudku zo 7. októbra 2015, Bilbaína de Alquitranes a i./Komisia (T-689/13, neuvěřený, EU:T:2015:767), a následne Súdny dvor v rozsudku z 22. novembra 2017, Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i. (C-691/15 P, EU:C:2017:882), konštatoval, že Komisia sa pri klasifikácii CTPHT dopustila zjavne nesprávneho posúdenia. Okrem toho v rámci tohto preskúmania Všeobecný súd v bode 100

prvého napadnutého rozsudku, v bode 101 druhého napadnutého rozsudku, v bode 98 tretieho napadnutého rozsudku a v bode 101 štvrtého napadnutého rozsudku pripomenul, že podľa zrušujúcich rozsudkov sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia „pri uplatnení metódy súčtu“.

- 51 Za týchto podmienok Všeobecný súd, hoci v niektorých bodoch napadnutých rozsudkov uviedol porušenie pravidla metódy súčtu, v skutočnosti zamýšľal odkázať na nesprávne uplatnenie tejto metódy Komisiou.
- 52 V dôsledku toho, ako tiež uviedol generálny advokát v bode 62 svojich návrhov, Všeobecný súd nespochybnil konštatovania uvedené v zrušujúcich rozsudkoch, podľa ktorých bola protiprávnosť sporného aktu spôsobená zjavne nesprávnym posúdením Komisie spočívajúcim v nezohľadnení všetkých relevantných faktorov a okolností pri klasifikácii CTPHT.
- 53 V tejto súvislosti treba uviesť, že na rozdiel od toho, čo tvrdia odvolateľky v rámci prvej časti štvrtého odvolacieho dôvodu, preskúmanie otázky, či rozpustnosť bola výslovne uvedená v nariadení č. 1272/2008, v sporných bodoch napadnutých rozsudkov sa javí ako relevantné na účely posúdenia, či pochybenie, ktorého sa dopustila Komisia a ktoré bolo konštatované Všeobecným súdom a následne Súdny dvorom, bolo úmyselné alebo neospravedliteľné.
- 54 Prvú časť štvrtého odvolacieho dôvodu treba preto zamietnuť.
- 55 V druhej časti toho istého odvolacieho dôvodu, ktorá smeruje proti bodom 104 a 105 prvého napadnutého rozsudku, bodom 105 a 106 druhého napadnutého rozsudku, bodom 102 a 103 tretieho napadnutého rozsudku, ako aj bodom 105 a 106 štvrtého napadnutého rozsudku odvolateľky Všeobecnému súdu vytýkajú, že odkázal iba na stanovisko VHR, aby dospel k záveru, že Komisia konala tak, ako by konal primerane obozretný a starostlivý správny orgán, pričom neprihliadol k tomu, že tento výbor nemal povinnosť obozretnosti a náležitej starostlivosti.
- 56 Na úvod treba na jednej strane uviesť, že na účely posúdenia závažnosti nesprávneho posúdenia, ktorého sa dopustila Komisia pri klasifikácii CTPHT, Všeobecný súd v bodoch 88 až 108 prvého napadnutého rozsudku, v bodoch 89 až 109 druhého napadnutého rozsudku, v bodoch 86 až 106 tretieho napadnutého rozsudku a v bodoch 89 až 109 štvrtého napadnutého rozsudku analyzoval iné faktory než správa VHR, ktorou sa osobitne zaoberal v bodoch napadnutých rozsudkov uvedených v predchádzajúcom bode. V dôsledku toho nemožno tvrdiť, že Všeobecný súd vychádzal výlučne zo stanoviska VHR, aby dospel k záveru, že Komisia konala tak, ako by konal primerane obozretný a starostlivý správny orgán.
- 57 Na druhej strane treba konštatovať, že Všeobecný súd v bodoch napadnutých rozsudkov uvedených v bode 56 tohto rozsudku neuviedol, že VHR má povinnosť obozretnosti a náležitej starostlivosti. V dôsledku toho, hoci odvolateľky chceli Všeobecnému súdu vytýkať, že dospel k záveru, že Komisia sa mohla spoliehať na stanovisko VHR a preniesť svoju povinnosť obozretnosti a náležitej starostlivosti na tento výbor, toto tvrdenie nemá v týchto bodoch žiadnu oporu.
- 58 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že druhú časť štvrtého odvolacieho dôvodu treba zamietnuť ako nedôvodnú.
- 59 Z toho vyplýva, že štvrtý odvolací dôvod treba zamietnuť v celom rozsahu.

O druhom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 60 Odvolateľky tvrdia, že v bode 98 prvého napadnutého rozsudku, v bode 99 druhého napadnutého rozsudku, v bode 96 tretieho napadnutého rozsudku a v bode 99 štvrtého napadnutého rozsudku Všeobecný súd dospel k záveru, že bod 4.1.3.5.5 prílohy I nariadenia č. 1272/2008 nemožno ku dňu prijatia sporného nariadenia považovať za jasné pravidlo, pokiaľ ide o mieru voľnej úvahy, ktorou disponuje Komisia pri uplatňovaní metódy súčtu. Podľa týchto účastníkov konania je však tento záver založený na nesprávnom pochopení ich argumentácie. Vo svojich žalobách tvrdili, že Komisia nezohľadnila relevantný faktor, a to rozpustnosť CTPHT, hoci podľa ustálenej judikatúry mala Komisia zohľadniť všetky relevantné faktory, ako je napríklad aj rozpustnosť. Všeobecný súd sa tak tým, že odpovedal na to, či je predmetné ustanovenie jasným pravidlom, sústredil na tvrdenie, ktoré odvolateľky neuviedli.
- 61 Všeobecný súd ďalej konštatoval, že uvedené ustanovenie výslovne neuvádzalo, že rozpustnosť určitej látky mala byť zohľadnená. Podľa odvolateľiek absencia výslovnej zmienky o jednom bode v znení aktu Únie nemôže zbaviť Komisiu povinnosti zohľadniť všetky relevantné faktory. Všeobecný súd nezohľadnil všeobecnú právnu zásadu, podľa ktorej musia byť bez ohľadu na znenie textu zohľadnené všetky relevantné faktory.
- 62 Okrem toho podľa odvolateľiek faktické a vedecké ťažkosti spojené s klasifikáciou látok, ako ich opísal Všeobecný súd, nie sú relevantné, keďže pokiaľ ide v prejednávanej veci o posúdenie „vodnej toxicity“ CTPHT, bolo zrejmé, že sa mala zohľadniť rozpustnosť tejto látky. Poznámky Všeobecného súdu uvedené v bodoch 96 a 97 prvého napadnutého rozsudku, v bodoch 97 a 98 druhého napadnutého rozsudku, v bodoch 94 a 95 tretieho napadnutého rozsudku a v bodoch 97 a 98 štvrtého napadnutého rozsudku nie sú relevantné vzhľadom na jasnú a ustálenú judikatúru pripomenutú v bode 35 rozsudku Súdneho dvora z 22. novembra 2017, Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i. (C-691/15 P, EU:C:2017:882), ktorá Komisii v prípade klasifikácie určitej látky ukladá, aby v rámci výkonu svojej voľnej úvahy, zohľadnila všetky relevantné faktory.
- 63 Komisia, ktorú podporuje ECHA, a španielska vláda spochybňujú túto argumentáciu.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 64 Ako bolo pripomenuté v bode 43 tohto rozsudku, protiprávnosť, ktorej sa dopustila inštitúcia Únie, môže viesť k vzniku jej zodpovednosti len pod podmienkou, že je dostatočne závažná.
- 65 Medzi skutočnosťami, ktoré môže súd Únie vziať do úvahy pri posúdení, či je táto podmienka splnená, patria podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora najmä stupeň jasnosti a presnosti porušenej alebo nesprávne uplatnenej normy, rozsah miery voľnej úvahy, ktorý táto norma ponecháva orgánu Únie, ako aj ospravedliteľnosť alebo neospravedliteľnosť prípadného nesprávneho právneho posúdenia alebo nesprávneho posúdenia (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 5. marca 1996, Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, EU:C:1996:79, body 55 a 56; z 25. januára 2007, Robins a i., C-278/05, EU:C:2007:56, bod 70, ako aj z 19. júna 2014, Specht a i., C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005, bod 102).

- 66 V dôsledku toho musí súd Únie pri posudzovaní, či protiprávnosť, ktorej sa dopustila inštitúcia, mohla spôsobiť vznik zodpovednosti Únie, preskúmať *ex officio* všetky relevantné skutočnosti v tejto súvislosti, ako sú najmä vyššie uvedené skutočnosti, aj keď ich účastníci konania neuviedli.
- 67 Z toho vyplýva, že odvolateľky nemôžu vytýkať Všeobecnému súdu, že sa v bodoch napadnutých rozsudkov uvedených v bode 60 tohto rozsudku vyjadril k stupňu jasnosti metódy súčtu, z dôvodu, že ony samy túto skutočnosť vo svojich písomných podaniach neuviedli.
- 68 Odvolateľky aj za predpokladu, že chceli okrem toho meritórne kritizovať posúdenie Všeobecného súdu obsiahnuté v tých istých bodoch napadnutých rozsudkov, podľa ktorého pravidlo uvedené v bode 4.1.3.5.5 prílohy I nariadenia č. 1272/2008 nie je jasné, však nepredložili žiadne tvrdenia, ktoré by mohli spochybniť toto posúdenie založené na konštatovaní, že zo znenia tohto pravidla nevyplýva, že jeho uplatniteľnosť sa môže líšiť v závislosti od rozpustnosti zmesi.
- 69 Z uvedeného vyplýva, že druhý odvolací dôvod treba zamietnuť.

O treťom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 70 Odvolateľky Všeobecnému súdu vytýkajú, že v bodoch 105 a 107 prvého napadnutého rozsudku, v bodoch 106 a 108 druhého napadnutého rozsudku, v bodoch 103 a 105 tretieho napadnutého rozsudku, ako aj v bodoch 106 a 108 štvrtého napadnutého rozsudku rozhodol, že právny rámec týkajúci sa prejednávanej veci bol zložitý a že táto zložitost mohla ospravedlniť to, že Komisia v rámci uplatnenia metódy súčtu nezohľadnila rozpustnosť CTPHT.
- 71 S cieľom obmedziť priznanie trov konania totiž samotný Všeobecný súd v bode 22 uznesenia z 25. septembra 2019, *Bilbaína de Alquitranes a i./Komisia* (T-689/13 DEP, neuverejnené, EU:T:2019:698), rozhodol, že to isté právne pravidlo bolo jasné. Podľa odvolateľiek Všeobecný súd tým, že neuviedol nijaký dôvod odôvodňujúci takýto rozdiel, nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, čím porušil článok 36 a článok 53 prvý odsek Štatútu Súdneho dvora Európskej únie.
- 72 Komisia, ktorú podporuje ECHA, a španielska vláda sa domnievajú, že tento odvolací dôvod treba zamietnuť.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 73 Na úvod treba uviesť, že neexistuje rozpor medzi konštatovaním zložitosti právneho rámca týkajúceho sa klasifikácie CTPHT v napadnutých rozsudkoch na jednej strane a argumentáciou uvedenou v bode 22 uznesenia z 25. septembra 2019, *Bilbaína de Alquitranes a i./Komisia* (T-689/13 DEP, neuverejnené, EU:T:2019:698), na druhej strane, podľa ktorej otázky vyplývajúce z klasifikácie CTPHT v rámci žaloby proti tejto klasifikácii neboli natoľko atypické a zložité, aby odôvodňovali predloženie preskúmania tejto žaloby rozšírenému rozhodovaciemu zloženiu.
- 74 Okrem toho odvolateľky neuvádzajú, v čom by nimi uvádzaný rozdiel medzi napadnutými rozsudkami a týmto uznesením, pokiaľ ide o stupeň jasnosti metódy súčtu, mohol sám osebe, za predpokladu, že by bol preukázaný, spôsobiť protiprávnosť uvedených rozsudkov.

- 75 V každom prípade z ustálenej judikatúry vyplýva, že povinnosť Všeobecného súdu odôvodniť svoje rozsudky nemožno v zásade rozšíriť až tak, že musí odôvodniť riešenie prijaté v jednej veci v porovnaní s riešením prijatým v inej veci, ktorá mu bola predložená, hoci sa týkalo toho istého rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. júla 2013, Team Relocations a i./Komisia, C-444/11 P, neuvverejnený, EU:C:2013:464, bod 66 a citovanú judikatúru, ako aj z 26. januára 2017, Duravit a i./Komisia, C-609/13 P, EU:C:2017:46, bod 90 a citovanú judikatúru).
- 76 Z uvedeného vyplýva, že tretí odvolací dôvod treba zamietnuť.

O piatom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 77 Svojím piatym odvolacím dôvodom odvolateľky kritizujú nedostatok odôvodnenia bodov 101 a 112 prvého napadnutého rozsudku, bodov 102 a 113 druhého napadnutého rozsudku, bodov 99 a 110 tretieho napadnutého rozsudku, ako aj bodov 102 a 113 štvrtého napadnutého rozsudku.
- 78 V prvej časti tohto odvolacieho dôvodu sa domnievajú, že Všeobecný súd nemohol, ako to urobil v bode 101 prvého napadnutého rozsudku, v bode 102 druhého napadnutého rozsudku, v bode 99 tretieho napadnutého rozsudku a v bode 102 štvrtého napadnutého rozsudku, kvalifikovať prístup Komisie ako „striktný“ a „obozretný“, keďže tento prístup vychádzal zo zjavne nesprávneho posúdenia.
- 79 V druhej časti odvolacieho dôvodu odvolateľky tvrdia, že odôvodnenie bodu 112 prvého napadnutého rozsudku, bodu 113 druhého napadnutého rozsudku, bodu 110 tretieho napadnutého rozsudku a bodu 113 štvrtého napadnutého rozsudku je rozporuplné, keďže Všeobecný súd na jednej strane konštatoval, že dôvody, pre ktoré nebola CTPHT predmetom novej klasifikácie, odkedy bola táto klasifikácia kritizovaná, neboli známe, a na druhej strane že absencia novej klasifikácie odhalila ťažkosti pri správnom uplatňovaní metódy súčtu a bránila tak tomu, aby mohlo byť pochybenie Komisie kvalifikované ako „neospravedliteľné“.
- 80 Komisia, ktorú podporuje ECHA, a španielska vláda sa domnievajú, že tento odvolací dôvod nemôže uspieť.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 81 Prvou časťou odvolacieho dôvodu odvolateľky Všeobecnému súdu vytýkajú, že v bodoch napadnutých rozsudkov uvedených v bode 78 tohto rozsudku dospel k záveru, že Komisia v prejednávanej veci prijala striktný a obozretný prístup z dôvodu, že „uplatnila metódu súčtu striktnie podľa znenia [bodu 4.1.3.5.5 prílohy I nariadenia č. 1272/2008]“, že „zamýšľala konať v rámci svojich právomocí, čo vo všeobecnosti možno považovať za obozretný prístup“, a odkazom na bod 75 návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Bobek vo veci Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i. (C-691/15 P, EU:C:2017:646), že „zásadu takéhoto prístupu možno len schváliť“.
- 82 Treba uviesť, že táto argumentácia vychádza z nesprávneho pochopenia napadnutých rozsudkov.

- 83 Na jednej strane na rozdiel od toho, čo tvrdia odvolateľky, Všeobecný súd nekvalifikoval ako „obozretný“ prístup Komisie v prejednávanej veci, ale len to, že inštitúcia vo všeobecnosti koná v medziach svojich právomocí. Všeobecný súd predovšetkým zdôraznil, že Komisia zamýšľala konať v súlade so svojimi právomocami a že v dôsledku toho jej nesprávne posúdenie nebolo úmyselné alebo neospravedliteľné.
- 84 Na druhej strane Všeobecný súd neopomenul pripomenúť na konci bodu 101 prvého napadnutého rozsudku, bodu 102 druhého napadnutého rozsudku, bodu 99 tretieho napadnutého rozsudku a bodu 102 štvrtého napadnutého rozsudku, ako aj na začiatku nasledujúcich bodov týchto rozsudkov, že v prejednávanej veci sa prístup Komisie ukázal ako nesprávny a že Všeobecný súd a Súdny dvor rozhodli, že je poznačený nesprávnym posúdením.
- 85 V dôsledku toho výhrada uvedená odvolateľkami v prvej časti piateho odvolacieho dôvodu nie je dôvodná.
- 86 Druhá časť toho istého odvolacieho dôvodu sa týka údajne rozporuplného odôvodnenia bodov napadnutých rozsudkov uvedených v bode 79 tohto rozsudku, v ktorých Všeobecný súd vyvodil dôsledky z okolnosti uvedenej v bode 111 prvého napadnutého rozsudku, v bode 112 druhého napadnutého rozsudku, v bode 109 tretieho napadnutého rozsudku a v bode 112 štvrtého napadnutého rozsudku, podľa ktorej Komisia ku dňu vyhlásenia napadnutých rozsudkov a v nadväznosti na rozsudok Súdneho dvora z 22. novembra 2017, Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i. (C-691/15 P, EU:C:2017:882), ktorý potvrdil čiastočné zrušenie sporného nariadenia, nepristúpila k novej klasifikácii CTPHT.
- 87 Treba konštatovať, ako tvrdia odvolateľky, že odôvodnenie týchto bodov je rozporuplné. Zatiaľ čo Všeobecný súd v prvej vete pripúšťa, že nemôže vyvodiť nijaký záver z absencie novej klasifikácie CTPHT, odkedy bola predchádzajúca klasifikácia kritizovaná, keďže nepozná dôvody tejto absencie, v nasledujúcich vetách uvádza, že táto okolnosť „môže ilustrovať ťažkosti spojené so správnym uplatnením metódy súčtu“ a že „ťažko napravitelná povaha chyby, ktorej sa dopustila Komisia, tak ako sa potenciálne ukazuje v prejednávanej veci, bráni... tomu, aby sa táto chyba mohla kvalifikovať ako neospravedliteľná“.
- 88 Tento rozpor však nemôže odôvodniť zrušenie napadnutých rozsudkov.
- 89 Treba totiž uviesť, že Všeobecný súd dospel k záveru o ospravedliteľnosti zjavne nesprávneho posúdenia, ktorého sa dopustila Komisia, na základe dokazovania obsiahnutého v bodoch 99 až 113 prvého napadnutého rozsudku, v bodoch 100 až 114 druhého napadnutého rozsudku, v bodoch 97 až 111 tretieho napadnutého rozsudku a v bodoch 100 až 114 štvrtého napadnutého rozsudku.
- 90 V dôsledku toho sa body napadnutých rozsudkov uvedené v bode 79 tohto rozsudku, kritizované v rámci druhej časti piateho odvolacieho dôvodu, týkajú len vedľajšieho aspektu odôvodnenia rozvinutého Všeobecným súdom na podporu výroku napadnutých rozsudkov, ktoré v zásade odôvodňuje ospravedliteľnosť zjavne nesprávneho posúdenia, ktorého sa dopustila Komisia, zložitou klasifikáciou látky a náročnosťou výkladu pravidla metódy súčtu. Odvolania však neobsahujú nijakú argumentáciu, ktorá by preukazovala nedostatočnosť tohto odôvodnenia ako celku. Z toho vyplýva, že druhá časť piateho odvolacieho dôvodu nemôže odôvodňovať zrušenie napadnutých rozsudkov, a preto musí byť zamietnutá.

O šiestom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 91 Odvolateľky Všeobecnému súdu vytýkajú, že sa v bodoch 106 a 108 prvého napadnutého rozsudku, v bodoch 107 a 109 druhého napadnutého rozsudku, v bodoch 104 a 106 tretieho napadnutého rozsudku a v bodoch 107 a 109 štvrtého napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že prístup Komisie mohol byť ospravedlnený na základe zásady obozretnosti.
- 92 Podľa odvolateľiek predpokladom uplatnenia zásady obozretnosti je, aby pretrvávala neistota týkajúca sa existencie alebo rozsahu rizík pre ľudské zdravie a aby mohli byť prijaté ochranné opatrenia bez nutnosti čakať na to, že sa existencia a závažnosť týchto rizík preukážu v plnom rozsahu.
- 93 Cieľom tejto zásady nie je, aby sa uplatňovala v rámci klasifikácie látky, ako to vyplýva z absencie zmienky o tejto zásade v nariadení č. 1272/2008. Na uvedenú zásadu sa totiž možno odvolávať až po vyhodnotení rizík, ako Súdny dvor rozhodol v rozsudku z 1. októbra 2019, Blaise a i. (C-616/17, EU:C:2019:800). Až po vyhodnotení rizík sa príslušné orgány môžu odvolávať na zásadu obozretnosti s cieľom odôvodniť obmedzenia. Naproti tomu na zásadu obozretnosti sa nemožno odvolávať v predchádzajúcej etape.
- 94 Komisia, ktorú podporuje ECHA, a španielska vláda spochybňujú túto argumentáciu.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 95 Na úvod je potrebné uviesť, že hoci článok 191 ods. 2 ZFEÚ stanovuje, že politika životného prostredia vychádza okrem iného zo zásady obozretnosti, táto zásada sa má uplatňovať aj v rámci iných politík Únie, najmä politiky ochrany verejného zdravia, ako aj v prípade, keď inštitúcie Únie prijímajú opatrenia na ochranu ľudského zdravia v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky alebo politiky vnútorného trhu (rozsudok z 1. októbra 2019, Blaise a i., C-616/17, EU:C:2019:800, bod 41 a citovaná judikatúra).
- 96 Zo zásady obozretnosti vyplýva, že ak pretrváva neistota týkajúca sa existencie alebo rozsahu rizík pre ľudské zdravie, ochranné opatrenia možno prijať aj bez nutnosti čakať na to, kým sa existencia a závažnosť týchto rizík preukáže v plnom rozsahu. Ak sa ukáže nemožné určiť s istotou existenciu alebo rozsah uvádzaného rizika z dôvodu nepresvedčivej povahy výsledkov vykonaných štúdií, ale pravdepodobnosť skutočnej škody pre verejné zdravie pretrváva za predpokladu, že riziko by sa zmenilo na skutočnosť, zásada obozretnosti odôvodňuje prijatie obmedzujúcich opatrení (rozsudok z 1. októbra 2019, Blaise a i., C-616/17, EU:C:2019:800, bod 43 a citovaná judikatúra).
- 97 V dôsledku toho sa táto zásada uplatní najmä v rámci klasifikácie látky na základe nariadenia č. 1272/2008, ak po vyhodnotení rizík, ktoré táto látka predstavuje pre životné prostredie a zdravie ľudí, pretrvávajú neistoty.
- 98 Všeobecný súd teda v bodoch napadnutých rozsudkov uvedených v bode 91 tohto rozsudku správne usúdil, že „zásadu obozretnosti... nemožno pri klasifikácii chemických látok a zmesí... ignorovať“, že tá istá zásada „ukladá dotknutým orgánom v prípade, ak pretrváva neistota, povinnosť prijímať vhodné opatrenia na predchádzanie určitým potenciálnym rizikám pre verejné

zdravie, bezpečnosť a životné prostredie, bez nutnosti čakať na to, že sa existencia a závažnosť týchto rizík preukáže v plnom rozsahu“, a že klasifikácia látok a zmesí sa vyznačuje „cieľom zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia pri úplnom rešpektovaní zásady obozretnosti“.

- 99 Z týchto dôvodov Všeobecný súd prinajmenšom implicitne dospel k záveru, že zásada obozretnosti je v prejednávanej veci uplatniteľná a mohla odôvodniť klasifikáciu CTPHT medzi látky s akútnou vodnou toxicitou kategórie 1 (H400) a chronickou vodnou toxicitou kategórie 1 (H410). Tento výklad napadnutých rozsudkov, ktorý uvádzajú odvolateľky, je v bode 105 prvého napadnutého rozsudku, v bode 106 druhého napadnutého rozsudku, v bode 103 tretieho napadnutého rozsudku a v bode 106 štvrtého napadnutého rozsudku podporený zmienkou o „neistote, pokiaľ ide o presné zloženie CTPHT“.
- 100 Ani z rozsudku Všeobecného súdu zo 7. októbra 2015, *Bilbaína de Alquitranes a i./Komisia* (T-689/13, neuvverejnený, EU:T:2015:767), v ktorom bolo konštatované zjavne nesprávne posúdenie, ktorého sa dopustila Komisia pri klasifikácii CTPHT, ani z rozsudku Súdneho dvora z 22. novembra 2017, *Komisia/Bilbaína de Alquitranes a i.* (C-691/15 P, EU:C:2017:882), ktorým bolo zamietnuté odvolanie proti tomuto prvému rozsudku, však nevyplýva, že existuje neistota, pokiaľ ide o riziká vodnej toxicity CTPHT, takže Komisia sa mohla odvolávať na zásadu obozretnosti. Vzhľadom na to, že Všeobecný súd a Súdny dvor rozhodli, že Komisia sa dopustila takéhoto pochybenia v rámci vyhodnotenia rizík, nemožno tvrdiť, že po tomto nesprávnom vyhodnotení pretrvávajú neistoty, pokiaľ ide o rozsah týchto rizík.
- 101 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že zásada obozretnosti sa má uplatniť v rámci klasifikácie CTPHT, takže pochybenie, ktorého sa v tomto kontexte dopustila Komisia, nemohlo viesť k vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie.
- 102 Z napadnutých rozsudkov, konkrétne z bodu 106 prvého napadnutého rozsudku, z bodu 107 druhého napadnutého rozsudku, z bodu 104 tretieho napadnutého rozsudku a z bodu 107 štvrtého napadnutého rozsudku však vyplýva, že Všeobecný súd len na doplnenie rozhodol, že zásada obozretnosti môže tiež odôvodniť takúto klasifikáciu. Ako totiž vyplýva najmä z bodu 114 prvého napadnutého rozsudku, z bodu 115 druhého napadnutého rozsudku, z bodu 112 tretieho napadnutého rozsudku a z bodu 115 štvrtého napadnutého rozsudku, Všeobecný súd uviedol, že pochybenie, ktorého sa dopustila Komisia, nemohlo viesť k vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie najmä vzhľadom na zložitosť klasifikácie určitej látky a náročnosť výkladu pravidla metódy súčtu.
- 103 Šiesty odvolací dôvod je teda neúčinný a treba ho zamietnuť.
- 104 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že odvolania treba zamietnuť.

O trovách

- 105 Podľa článku 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne aj o trovách konania. Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe článku 184 ods. 1 toho istého rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

- 106 Článok 140 ods. 1 rokovacieho poriadku, ktorý je tiež uplatniteľný na konanie o odvolaní podľa článku 184 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku, stanovuje, že členské štáty a inštitúcie, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania.
- 107 Článok 184 ods. 4 rokovacieho poriadku stanovuje, že ak sa vedľajší účastník prvostupňového konania na odvolacom konaní zúčastnil, Súdny dvor môže rozhodnúť, že tento účastník bude znášať svoje vlastné trovy konania.
- 108 Keďže Komisia navrhla, aby sa odvolateľkám uložila povinnosť nahradiť trovy konania a odvolateľky nemali úspech vo svojich dôvodoch, treba im uložiť povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Komisii.
- 109 Španielske kráľovstvo a ECHA ako vedľajší účastníci prvostupňového konania znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

- 1. Odvolania sa zamietajú.**
- 2. SGL Carbon SE, Química del Nalón SA, Deza a. s. a Bilbaína de Alquitrane SA znášajú svoje vlastné trovy konania a sú povinné nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Európskej komisii.**
- 3. Španielske kráľovstvo a Európska chemická agentúra (ECHA) znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy